

ANDREU DEXEUS I DOMINGO, JAUME GRANT I BOTA

ESTUDIS TEATRALS I MUSICALS DINS ELS CRÈDITS COMUNS AL NARCÍS OLLER

Aquest curs 2004-2005 hem engegat un projecte pioner i innovador que uns quants professors de l'institut hem anat preparant al llarg de dos anys amb l'afany d'aconseguir un nou instrument de motivació per als nostres alumnes.

Aquest projecte neix amb el propòsit d'utilitzar el teatre i la música com a eines pedagògiques que afavoreixin la consecució dels objectius terminals del segon cicle de l'ESO. I a més n'hi afegeix d'altres de gens menyspreables, com poden ser la millora de l'expressió oral en públic, la confiança en un mateix o el sentit de responsabilitat en el treball en equip.

Per dur a terme aquest projecte en el nostre centre, actualment hi ha un equip de professors que ha treballat en les adaptacions dels crèdits comuns de les següents àrees: Llengua Catalana, Llengua Castellana, Llengua Anglesa, Música, Tecnologia, Educació Física i Educació Visual i Plàstica; a banda, altres professors de les àrees de Ciències Socials s'han compromès a fer petites col·laboracions de forma puntual.

Aquest projecte està obert a qualsevol perfil d'alumnat, i volem recalcar que aquests alumnes realitzaran pràcticament els mateixos estudis i adquiriran els mateixos coneixements i competències que qualsevol altre alumne d'ESO, perquè la distribució de crèdits seria exactament la mateixa que hi ha en l'actual model, amb la incorporació de les respectives adaptacions curriculars específiques i dels crèdits variables: *Escenografia* a tercer d'ESO i *La Interpretació* a quart d'ESO.

Tampoc no hi ha cap canvi en l'horari lectiu dels alumnes d'aquesta especialitat.

Per tant, els alumnes interessats a participar d'aquesta experiència adquiriran la preparació necessària per continuar estudis de qualsevol tipus de batxillerat o cicle formatiu.

La concreció d'aquest projecte està pensada perquè pugui ser impartida en una de les quatre línies de segon cicle d'ESO que hi ha actualment al nostre institut. Això, traduït a nombre d'alumnes, significaria al voltant d'unes 60 persones interessades a seguir aquests estudis, repartides en dos cursos (30 alumnes a tercer d'ESO i 30 alumnes a quart d'ESO).

Un dels avantatges d'aquest projecte és que es pot realitzar disposant dels recursos humans que hi ha ara mateix al nostre centre i amb una mínima despesa econòmica, que cobreix les despeses d'ajuts que rebem de diferents entitats.

Volem explicar una mica les raons de per les quals intentem tirar endavant aquesta experiència: en el nostre institut hi ha una dilatada tradició teatral (més de vint anys ininterromputs), que, a més, té forts vincles amb els grups de teatre amateur locals i amb les sales de teatre de la ciutat, la qual cosa significa que sempre hi ha un bon grapat d'alumnes

interessats per les arts escèniques; és per això que, sensibles a aquesta demanda i a la realitat concreta del nostre centre pel que fa al món teatral, hem decidit posar-nos a treballar per aprofitar aquesta bona predisposició de l'alumnat per l'estudi de les arts escèniques.

ADAPTACIONS CURRICULARS ESPECÍFIQUES DE TEATRE (segon cicle d'ESO, és a dir, repartides entre tercer i quart)

Aquestes adaptacions es distribueixen d'una manera molt flexible i ocupen una petita franja de l'horari de cada matèria: llengua catalana, llengua castellana, música, tecnologia, anglès, etc.

Literatura dramàtica. Breu aproximació a la literatura dramàtica occidental des de l'època clàssica a l'actual. Selecció d'alguns autors representatius. Tots els departaments de llengües.

Dramatització. Introducció de les tècniques de drama com a eina didàctica dins l'aula. Petites accions dramàtiques, petites lectures dramatitzades. Tots els departaments.

Cant Coral. Iniciació a l'estudi d'escalas i arpeggis. Iniciació a la interpretació de cançons. Iniciació a la polifonia. Pràctica d'un repertori musical de diferents estils i èpoques. Departament de música.

Interpretació. Experimentació i pràctica del treball actoral. Creació del personatge. Preparació d'un muntatge teatral. Professor de teatre. Departament de música. Departaments de llengües.

Tècniques de veu. Tècniques de respiració. Exercicis de relaxació. Projectió de la veu. Imposició de la veu. Dicció. El tempo, ritme, volum, altura, del text parlat. Professor de Teatre. Departament de música. Departaments de llengües.

Tècniques de circ. Iniciació als malabars. Equilibri i jocs d'acrobàcia. Departament d'Educació Física.

Expressió corporal. Anàlisi individual del moviment. Pràctica de patrons de moviment quotidià. Pràctica del moviment en grup. El moviment del cos. Professor de teatre. Departament d'Educació Física.

Coreografia. Moviment del cos i música. Desplaçament del grup en l'espai. Coordinació del moviment en grup. Departament d'Educació Física. Departament de Música.

Escenografia. Estudi de les lleis de la composició aplicades a l'espai teatral. Introducció al programa Autocad. Il·luminació escènica. Història de l'escenografia. Maquetisme. Pintura escenogràfica. Projecte escenogràfic. Departament de visual i plàstica. Departament de tecnologia. Informàtica.

Vestuari i maquillatge. Departament de Visual i Plàstica. L'àrea de Música. Vinculació en el projecte teatral.

El nostre projecte comprèn el segon cicle de l'ESO, i l'entén com uns estudis diferenciats de la resta, en tant que sorgeix d'una adaptació curricular que es justifica des de la transversalitat de les arts escèniques, entenent-les des del vessant

més general: drama, música i dansa (expressió corporal). Així, gràcies al gènere que hem escollit, el musical, teatre i música es fusionen per retroalimentar-se i aconseguir un producte final refinat, complex i unitari. L'obra d'art total. El musical és un gènere artístic que, com l'òpera, es caracteritza per la fusió del drama i la música. La relació entre el text i la música hi és de forma patent en la seva pròpia essència. Històricament, no hem d'oblidar que els inicis de la música han estat sempre lligats a la paraula, des de la música dels trobadors, als salms dels primers cristians. L'expressió corporal és una altra de les disciplines que són presents en aquests gèneres. Així, creiem que treballar el teatre i la música alhora és una prova evident de la interdisciplinarietat de les arts. El gran Wagner afirmava sense recança que l'òpera era la més gran de les arts, la més complexa i completa de totes elles.

Si més no, des de la pràctica docent, els professors som testimonis de la posada en pràctica, per part dels alumnes, de molts i variats procediments, fets i conceptes, i valors i actituds, presents en moltes de les àrees de l'educació secundària: l'expressió musical, corporal i literària, el llenguatge musical, corporal i semàntic, el coneixement de les diferents estètiques, estils i gèneres, tant pel que fa a la música com en el món literari, i la seva interrelació. Destaquem també la valoració de la participació activa en el fet musical, corporal, literari, dramàtic i de relació amb els companys del grup-classe.

Finalment, només voldríem afegir que, fruit d'aquest treball, a cada curs es produeixen i representen un total de quatre espectacles, tres trimestrals a tercer d'ESO i un de gran format (un musical) a quart d'ESO. Alguns d'aquests espectacles participen en festivals i mostres de teatre juvenil d'arreu de Catalunya.

Valoració del curs que ja hem passat: A les acaballes ja del curs, l'equip docent que hem impartit classes amb aquest grup de tercer d'ESO, l'anomenat tercer T (fent referència a la T de Teatre), ja podem fer una primera valoració del que ha estat el primer curs del nostre ambiciós projecte. La veritat és que quan l'any passat vàrem presentar la nova iniciativa als pares i alumnes que aleshores cursaven 2n d'ESO, el varen rebre, ja d'entrada, amb els braços oberts. La ciutat de Valls ha destacat, ja des de sempre, pel seu vincle històric amb el teatre. De fet, el Teatre Principal de Valls és un dels més antics de Catalunya. Qui més qui menys, al poble, ha actuat alguna vegada en el teatre, bé pels tradicionals pastorets nadalencs, o per qualsevol altre acte cultural. Valls ha estat, de sempre, una ciutat inquieta i participativa en tots els actes socials i culturals.

El grup que vàrem anomenar 3r T havia de tenir el mateix nombre d'alumnes que la resta de tercers de l'institut. I així va ser; vàrem tenir tantes sol·licituds d'ingrés com places de les quals disposàvem.

El primer objectiu va ser crear un es-

pectacle per Nadal. Després de reunir-nos, els diferents departaments, vàrem decidir que els de Català, Castellà, Anglès i Música, seríem els qui treballaríem junts en aquesta primera ocasió. Era el moment de posar en pràctica tots els coneixements adquirits al llarg del primer trimestre, i havíem de brillar. L'espectacle va ser un èxit. La gran sala d'actes (un immens gimnàs reconvergit) era plena de goma gom. La Coral de l'institut cantava entre acte i acte. Més de 100 cantaires omplien l'escenari (som la coral de secundària més nombrosa de Catalunya). Cada acte era dirigit pels professors de les diferents matèries implicades. El de Català era en català, el de Castellà en castellà i el d'Anglès en anglès. L'acte va finalitzar amb una cantada general de nadeses.

El segon objectiu va ser la celebració de Sant Jordi. En aquest cas vàrem treballar els departaments de Català, Castellà i Educació Física, que dissenyaren un acte de repartiment de premis literaris que va ser dut a terme al Teatre Principal de Valls. Una vegada més, els alumnes de tercer T tenien l'oportunitat de mostrar el resultat dels seus esforços davant de tot el poble de Valls.

Paral·lelament a aquests actes, els alumnes de 4t del variable de Teatre, estaven, també al Principal, l'obra musical *Annie*. Els alumnes de tercer T van formar part de la coral que acompanyava els actors en tots els números musicals de l'obra.

El proper curs, quan els alumnes de 3r T facin 4t T, també hauran de muntar una obra musical, així que vàrem pensar que enguany ja participessin en l'obra de quart, tant en la coral com en la confecció dels decorats, que es varen treballar des de la matèria de Tecnologia.

La valoració d'aquest primer curs de ESO Teatral ha estat positiva. Els alumnes han treballat més que mai. La classe de 3r T se situa per damunt de la mitjana, i és el grup amb més bons resultats acadèmics de tot tercer d'ESO. Tots els espectacles proposats han estat reeixits i rendibles. I a dia d'avui només ens falta per valorar el darrer espectacle, que serà estrenat el dia 15 de Juny al Teatre Principal de Valls. Es tracta d'una adaptació del *Romeo i Julieta* de Shakespeare, on podrem sentir als alumnes recitar tots els textos en anglès, acompanyats per la Coral que també cantarà en anglès. La direcció corre a càrrec del Departament de Llengües Estrangeres de l'Institut. Tot un repte que esperem que també sigui un èxit.

Esperem que aquest projecte que hem iniciat tingui continuïtat i arribi a ésser un referent dins l'Estat en allò que respecta al Teatre i la Música dins l'educació secundària. Creiem que l'aposta que la Inspecció del Departament d'Educació de la Generalitat ha fet pel nostre projecte de transversalitat de les arts escèniques (teatre i música) tindrà com a fruit unes noves generacions de persones que, formades en el respecte per l'art, seran més completes i sensibles al respecte per la cultura.